

9. DOKTORSKA RADIONICA CKPIS-a I ODSJEKA ZA POVIJEST PULSKOG SVEUČILIŠTA

IDEJE EUROPE I NJENIH PRAKSI KROZ ZADNJIH 80 GODINA

Doktorandice i doktoranadi te organizatori na ovogodišnjoj radionici

Ian TATAJ

Zaključena je 9. Doktorska radionica Centra za kulturološka i povijesna istraživanja socijalizma (CKPIS) i Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta Jurja Dobrića u Puli. Program je trajao od 23. do 26. kolovoza, a održan je u paviljonu Studentskog doma u Puli.

Ovogodišnja tema "Što je bila Europa? Predodžbe, podjele i integracije od 1940-ih do 2010-ih" (What Was Europe? Perception, Division and Integration, 1940s-2010s) poklapa se sa desetom obljetnicom priključivanja Hrvatske Europskoj uniji

Integracije i migracije

Izvorna je motivacija za radionice nastala po uzoru na projekt Humboldtova

Ovogodišnja tema "Što je bila Europa? Predodžbe, podjele i integracije od 1940-ih do 2010-ih" (What Was Europe? Perception, Division and Integration, 1940s-2010s) poklapa se sa desetom obljetnicom priključivanja Hrvatske Europskoj uniji

sveučilišta u Berlinu, pod naslovom "Potraga za izgubljenim vremenom - Jugoslavija i europska integracija" (Suche nach der verlorenen Zeit – Jugoslawien und die europäische Integration), s kojim je uspostavljena suradnja. Zahvaljujući toj suradnji, kao predavači na radionici su sudjelovali europski znanstvenici, a ove godine to su bili Radina Vučetić i Nemanja Radonić sa Sveučilišta u Beogradu, Dean Vuletić sa Sveučilišta u Luksemburgu i Anita Buhin sa Sveučilišta Nova u Lisabonu.

Sedamnaest doktorandica i doktoranada ovogodišnje radionice stiglo je sa sveučilišta u Berlinu, Bielefeldu, Bohumu, Budimpešti, Glasgowu, Ljubljani, Münchenu,

Igor Duda iz organizacijskog odbora skupa

Potsdamu, Pragu, Tübingenu i Zagrebu. Svi su doktorandi bili zaduženi za predstavljajući odabrane teme, a u sklopu radionice posjetili su Pomorski i povijesni muzej Istre, te

pulski kvart Veruda.

Marta Harasimowicz, doktorandica Charles University of Prague, fokusira svoja istraživanja na muzeje i muzejsku pokrivenost zemalja

bivšeg Istočnog bloka, te u sklopu svog predavanja pokrila i problematiku migracija. Prokomentirala je s nama glavnu temu radionice, i današnji svijet.

Tema integracije u Europu postaje jedan od temelja identiteta modernih europskih država. Meni je zanimljivo gledati kako se taj fenomen uspoređuje s prošlim dobom socijalizma. Na primjer, u doba socijalizma u Istočnom bloku, postojala je trauma nemogućnosti putovanja, a kamoli migracija. A percepcija migranata koji su iz tih zemalja pak uspjeli otići, na Zapadu se tada gledala kroz prizmu neuspješnih država - represije istočnog bloka. A što se tiče bivše Jugoslavije, iz koje se moglo otići raditi kao gastarbajter u Njemačku, primjerice, to je poseban slučaj toga doba. Ali i percepcija migranata i migracija je bitna. Rijetko se, u muzejskoj ili drugim, pogotovo medijskim reprezentacijama, priča o problemima koje sami migranti moraju svladati; bijeg, asimilacija, nalaženje posla, prihvaćanje u društvu, socijalni status. To se tiče svih migranata, uvijek, kazala je Marta Harasimowicz.

Ona je također je ukazala na sličnosti koje današnje države bivšeg bloka, imaju s nama. - Je li Hrvatska sada integrirana u Europu? Svi mi iz "novih" EU zemalja imamo slična iskustva, načina na koje se prilagođavamo na novi identitet pod "novom Europom". Nikad nećemo razmišljati kao Zapadna Europa, a oni sa Zapada na nas pak gledaju kao manje vrijedne. A mislim da upravo tu mi možemo doprinijeti, i biti ponosni na ono što smo proživjeli, zaključuje Harasimowicz.

Komunikacija

George Loftus studira u Berlinu na Freie Universität. Njegovo se predavanje ticalo teme mreže mobilnosti Bošnjaka (muslimana) pod jugoslavenskim socijalizmom. Šire, zanima ga poimanje Islama u bivšoj državi ali i drugim zemljama nesvrstanih, poput Egipta.

- U današnjoj Europi koja je se smatra kao multikulturalnom, liberalnom i tolerantnom, a ipak je nasljednicom tradicija kršćanstva, i same

liberalne tradicije, i dalje su prisutni problemi rasizma i islamofobije, i tu je jedan veliki kontrast. Svida mi se biti u Istri, a moderna Hrvatska je zanimljiv slučaj. Ono gdje je najvidljivija EU integracija kod vas je kada se pogleda sve strane firme koje ovdje posluju. Hrvatska se integrira ekonomski u EU, a to je, uostalom, glavna poanta Unije, smatra Loftus.

Albin Sybera je iz Češke, a doktorat pohađa na Univerzitetu u Ljubljani. Njegovo predavanje "Europa u češkim obljeticama baršunaste revolucije", ticalo se medijske i javne komunikacije, na primjerima iz češke povijesti 20. stoljeća. Sybera se referira i na tadašnji i današnji europski identitet, kao i njegove "protivnike".

- Meni je fascinantno kako se komunicira europski identitet. Načini komunikacije se mijenjaju, kao i diskursi. Izgleda mi kao da se mnoge ideje recikliraju; koriste se glasači da bi se privukla pažnja. A nacionalizam koji se sve više ističe u današnjoj Europi, može biti glasnjiji od ustaljenog liberalizma. Nacionalizam može postati jači od kršćanstva, liberalizma, mnogih stvari, a Europa još nema jedinstven identitet. Sve u svemu, s obzirom na nove tehnologije, mislim da i dalje ganjammo ideal moderniteta, a kamoli što je Europa. Ima li kompromisa? U medijima dominiraju nacionalne ideje identiteta, a EU nema krovni medij putem kojeg može barem informirati narod na svim jezicima. Primjerice, ja sam ovog kolovoza prolazio kroz Sloveniju dok su bile poplave. A vidio sam čitave kolone ljudi koji nisu mogli biti informirani o tome, i ondje bivali zaustavljeni, prisjeća se Sybera.

Razvojni put

Kao i polaznici radionice, i organizacijski je odbor programa bio sačinjen od stručnjaka iz raznih sveučilišta, no svi su povezani studijem ili predavanjem na Sveučilištu Jurja Dobrića u Puli. Čine ga Igor Duda (Pula), Anita Buhin (Lisabon), Tina Filipović (Zagreb) i Sara Žerić (Regensburg).

Uz zahvale Sveučilištu Jurja Dobrića u Puli i Filozofskom fakultetu na potpori te na suradnji Studentskom centru i Povijesnom i pomorskom muzeju Istre, Igor Duda je prokomentirao ono što mu je drago i zanimljivo u ovom programu koji ide prema jubilarom desetom izdanju:

- Zanimljiv mi je put razvoja mladih istraživača i stručnjaka. Nečije djelovanje mogli smo pratiti otkad su prvi put kao mladi doktorandi sudjelovali u programu, a sada su već došli do docenta na svojim sveučilištima. Jedan od naših "keynote" predavača, Nemanja Radonić, bio je na prvim radionicama, a sada predaje u Beogradu. Eto, to mi je drago vidjeti kada se sve poklopi, i ima sretan kraj, kaže profesor Igor Duda.

S predavanja Anite Buhin

U medijima dominiraju nacionalne ideje identiteta, a EU nema krovni medij putem kojeg barem može informirati narod na svim jezicima

Albin Sybera, doktorand iz Čehoslovačke